

Vlaams
Parlement

vergadering **C20**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 13 oktober 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bouw van een nieuw voetbalstadion in Grimbergen – 2829 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de visie van de Vlaamse administratie op de inhoud van de kennisgevingsnota in het licht van het project-MER voor het voetbalstadion op parking C van de Heizel te Grimbergen – 2861 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het Eurostadion-project op de Heizel – 25 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over watertekorten en het waterbeleid in Vlaanderen – 2982 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de doeltreffendheid van de natuurcompensatieregeling – 2906 (2014-2015)	12
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mogelijke gevolgen van de scheepsramp voor Zeebrugge – 119 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de scheeps- en milieuramp voor de kust van Zeebrugge – 150 (2015-2016)	15
VRAAG OM UITLEG van Jan Peumans aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de procedure van het referentiekader voor windturbines in Wallonië en de gevolgen voor Vlaanderen – 95 (2015-2016)	18
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het Hersteldecreet – 162 (2015-2016)	22
VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de preventie op blootstelling aan hormoonverstorende stoffen en de sensibilisering ter zake – 171 (2015-2016)	23

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bouw van een nieuw voetbalstadion in Grimbergen
– 2829 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de visie van de Vlaamse administratie op de inhoud van de kennisgevingsnota in het licht van het project-MER voor het voetbalstadion op parking C van de Heizel te Grimbergen
– 2861 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het Eurostadion-project op de Heizel
– 25 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Voorzitter, minister, de kennisgeving met betrekking tot het project-MER Eurostadion is afgehandeld sinds 19 september. We hadden gehoopt dat we daardoor minder koffiedik zouden moeten kijken. Ik heb het gevoel dat we dubbeldik koffiedik aan het kijken zijn, als ik de geruchten hoor. Het zicht op het totaalproject is nog niet helder. Er is nog heel wat ochtendgrijs, wat een nieuw woord is in de Van Dale.

In juni zei u tijdens de plenaire vergadering dat u zelf contact zou opnemen met de stad Brussel en de ontwikkelaar. Blijkbaar was er wel al overleg gebeurd door de Cel Vlaamse en strategische Investeringsprojecten (VIP). We vernemen ook dat Anderlecht dreigt af te haken. Dat levert hun een dubbel penaltyprobleem op, als ze ook deze niet binnenkrijgen.

Bent u er echt niet van op de hoogte hoe de plannen er zullen uitzien? Hoe kunnen we beoordelen als het onduidelijk blijft? Wordt de nodige ondersteuning gegeven aan het kleine Grimbergen om het project-MER en het definitieve MER te superviseren? Is er niet dringend overleg nodig? Ik hoor dat men in maart 2016 de eerste spadesteek wil geven. Ik vrees dat de match uitgesteld zal moeten worden als we de komende weken geen duidelijkheid krijgen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, deze vragen zijn inderdaad een vervolg op de vragen die in de plenaire vergadering zijn gesteld. De heer Doomst heeft zijn vraag ingediend in augustus, ik in september. Ondertussen is er een en ander gebeurd, met onder andere het voorlopig afhaken van Anderlecht. Dat heeft volgens mij eerder te maken met de huurprijs dan met iets anders.

Ghelamco houdt het dossier aan de gang. Ondertussen is er de kennisgevingsnota, wat voor het Vlaams Parlement van belang is. Die zet immers de MER-procedure in gang. In de gemeente Grimbergen is dit dossier al grondig besproken. Alle documenten zijn er openbaar gemaakt. De inzageperiode liep tot 19 september 2015.

Minister, hoe staat het met het dossier? U was van plan om zelf contact op te nemen met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Vlaanderen is betrokken partij met het MER, ruimtelijke ordening en mobiliteit. Ik wil ervoor waarschuwen dat als het project niet zou doorgaan, we er toch voor moeten zorgen – omwille van

de procedure en niet-verleende vergunningen – dat Vlaanderen niet de schuld krijgt voor het feit dat Euro 2020 niet zou doorgaan. Dat is het grote gevaar. Het is de bedoeling van Brussel, denk ik, om ons daarin te lokken. Wat is de visie van de Vlaamse administratie op het aspect mobiliteit zoals weergegeven in de kennisgevingsnota? Wat is de visie van de Vlaamse administratie op de totale oppervlakte aan horecavoorzieningen in relatie met de eigenlijke recreatieoppervlakte?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ook ik ben wat bevreesd dat we in 2020 met de billen bloot zullen staan, niet op een voetbalveld maar figuurlijk omdat we niet in staat zijn een degelijk Europees kampioenschap te organiseren. Bovendien is er de Memorial Van Damme, waarvoor geen aanpassingen aan het huidige Heizelstadion nodig zijn. De continuïteit daarvan kan door de plannen in het gedrang komen. De gebeurtenissen van de laatste tijd wekken op zijn minst de indruk dat men geen voetbalstadion maar een luchtkasteel wil bouwen.

Over het financiële luik heeft Johan Van den Driessche in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest al vragen gesteld. De antwoorden zijn op zijn minst dubieus te noemen. Daarnaast heeft voetbalclub Anderlecht zich daadwerkelijk teruggetrokken. Ook over de ruimtelijke aspecten zijn er vragen te stellen. Ik hoop dat u ons daar inzicht in kunt geven. Het GRUP Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB), waarin het stadion zou worden ingeplant, stelt onder meer dat er een maximale grens is voor recreatieve activiteiten. In de wandelgangen horen we van verschillende experts dat het project drie keer zoveel recreatieoppervlakte plant als wat in het GRUP is ingeschreven. Er kan natuurlijk creatief worden gerekend en geïnterpreteerd wat recreatie is, maar desalniettemin is het een belangrijk aandachtspunt. Er wordt ook gesteld dat er voor het MER geen alternatieven zijn onderzocht.

Op 24 juni zei u tijdens de plenaire vergadering dat er nog geen overleg had plaatsgevonden en dat u op 5 juni zelf het initiatief had genomen en een brief had gestuurd voor overleg. Wat was de reactie op uw brief van 5 juni? Tijdens het VIP-overleg van 17 juni was er nog grote onduidelijkheid over de plannen en de conformiteit met het GRUP. Is er intussen nieuw overleg geweest en zijn er meer concrete plannen gekend bij uw kabinet of de administraties?

Een voetbalstadion is een zeer specifieke voorziening met een zeer speciaal mobiliteitsprofiel waarvan de effecten in andere dossiers – ik verwijs naar het RUP voor het nieuwe stadion van Gent of Brugge – heel expliciet onderzocht worden. Werd een multifunctioneel complex met onder andere een voetbalstadion voor 62.000 plaatsen onderzocht in het plan-MER van het VSGB? Welke alternatieven zullen in het project-MER voor het Eurostadion onderzocht worden? Hoe moeten we de voorschriften omtrent de bovengrens van 50.000 vierkante meter recreatieve activiteiten interpreteren bij multifunctionele complexen? Kan eenzelfde ruimte, zoals loges, worden meegeteld in zowel het recreatieve aspect als in de kantoorruimte? Het lijkt er nu op dat ze louter als kantoorruimte worden meegeteld om de recreatieve oppervlakte te downsizen. Hoe gaat het nu verder? Wat is de verdere timing? Welke stappen moeten worden gezet? Wie zal beslissen over de vergunningsaanvraag of -aanvragen voor het Eurostadion en de parking? We zouden graag een retroplanning zien. In de ambitieuze plannen voor het stadion lezen we dat – om het met de woorden van minister Weyts te zeggen – er een 'schup' in de grond zou zitten in 2016. Kan dat?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, er zijn heel veel vragen gesteld, maar ik kan nog niet op alles antwoorden. We staan wel klaar om dit dossier

verder te begeleiden, in overleg te gaan en te faciliteren. We kunnen de concrete plannen natuurlijk niet zelf neerleggen. Daar wachten we nog op.

Vanuit het departement Ruimte Vlaanderen hebben we de cel VIP aangeduid als specifieke relatiebeheerder om voldoende procedurele ondersteuning te kunnen geven aan de aanvrager en de gemeente Grimbergen. Op dit moment hebben we geen concrete plannen van het project. Er zijn wel een aantal gesprekken geweest waarin grove grondplannen en schetsen zijn voorgelegd, maar er is dus nog geen concreet plan. Er is wel de opstart van de project-MER-procedure met de kennisgevingsnota die het project beschrijft. Dat is geen plan, maar een beschrijving van het project. U kunt dat digitaal terugvinden op de website van LNE (Leefmilieu, Natuur en Energie), maar ik stel voor dat ik dit lijvig document ook bezorg aan het secretariaat.

Er is overleg geweest met de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant over mobiliteit en openbare veiligheid in aanwezigheid van alle betrokken actoren.

Op de vraag naar de visie van de Vlaamse administratie op de totale oppervlakte aan horecavoorzieningen en de relatie met de eigenlijke recreatieoppervlakte, kan ik geen sluitend antwoord geven. Daarvoor moeten we beschikken over de concrete plannen. Op basis daarvan kunnen we pas beslissen. Er is wel overleg geweest met de cel VIP, en daar is gebleken dat het gaat om een multifunctioneel gebouw waarbij heel wat ruimtes een dubbele bestemming zullen hebben. Wanneer de concrete plannen voorliggen en er een stedenbouwkundige vergunning wordt aangevraagd, kunnen we pas uitsluitsel geven of dit voldoet aan de voorschriften van het GRUP. Dat weet de ontwikkelaar. We hebben dat heel duidelijk meegedeeld. In de uiteindelijke afweging door de vergunningverlenende overheid zal worden nagegaan welke de hoofdbestemming is die deze lokalen en ruimtes hebben en wat de nevenbestemming is. Pas dan kan er een berekening worden gemaakt van de vloeroppervlakte. Binnen de grenzen van het GRUP geldt een bovengrens voor recreatieve voorzieningen van 50.000 vierkante meter en 20.000 vierkante meter voor kantoren.

Een multifunctioneel complex met onder andere een voetbalstadion voor 62.000 plaatsen is niet onderzocht in het plan-MER van het VSGB. Het onderzoek in het plan-MER van het VSGB was generieker van aard en toegespitst op de algemene functionaliteit van de bestudeerde deelgebieden, zoals wonen, recreatie, groot-schalige kleinhandel en gemengde stedelijke ontwikkeling. De richtlijnen voor het project-MER zijn nog niet geschreven. We kunnen over de alternatieven dus nog geen uitspraak doen. De kennisgevingsnota is ingediend. Het onderzoek naar de alternatieven moet in de volgende fase gebeuren. Voor het MER stelt de dienst MER als eerstvolgende stap de richtlijnen op. Het door Ghelamco aangestelde studiebureau zal dan het MER opmaken, rekening houdend met de richtlijnen. Een goedgekeurd MER maakt immers deel uit van de vereiste stukken voor de stedenbouwkundige vergunning.

We staan dus klaar voor alle begeleiding. We staan ook klaar om Grimbergen te begeleiden. We staan altijd open voor overleg. Het is onmogelijk om uitspraken te doen over het concrete plan als dat er nog niet is. Het antwoord op die vragen moet ik schuldig blijven.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, onze nieuwsgierigheid is nu nog vergroot natuurlijk, want Europa, voetbal en atletiek zijn ons dierbaar. U zult vanavond nog duidelijk voelen dat de Rode Duivels een groot 'mannen en vrouwen weten waarom'-gehalte hebben. Als we in maart 2016 de spade in de grond moeten krijgen, moeten we toch korter op de bal spelen. Ik voel aan dat we de bouwheren en -dames stilaan een bepaalde deadline moeten geven, anders zullen de

verlengingen oeverloos lang worden. Stilaan moeten we voor een golden goal gaan.

Ik ben blij voor Grimbergen dat de cel VIP die mensen zal steunen en begeleiden, maar ik begin echt te vrezen dat de timing in het gedrang komt. Maartse regen is grootse zegen, maar ik vrees dat dat niet zal gelden voor het Eurostadion, als we in dit tempo doorgaan. Vanuit het parlement toch de bede om attent te blijven en desnoods om hier ook duidelijkheid te scheppen de volgende weken en maanden over waar we nu eigenlijk met dat project naartoe gaan.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, het ochtendgrijs is gebleven. U kunt er misschien niet aan doen. Collega's, niet Vlaanderen is verantwoordelijk voor de organisatie van Euro 2020. U zult mij vergeven, mijnheer Doomst, dat ik geen fan ben van de Rode Duivels. Het is niet aan ons. Wij zijn niet verantwoordelijk voor de organisatie van Euro 2020. We gaan misschien binnenkort een voorstel van decreet of resolutie indienen over de splitsing van de voetbalbond, en dan gaan we wel zien wie wat stemt.

Minister, u zegt dat de kennisgevingsnota er is. Maar u kunt daarop ook reageren, natuurlijk. U doet dat uitdrukkelijk niet. Grimbergen heeft dat wel gedaan, en heeft al een lijvig dossier. Wij zitten nog in het ochtendgrijs. Hebt u rechtstreeks contact met Ghelamco? Hebt u een zicht op de timing? Dat is belangrijk.

Het staat misschien niet in het regeerakkoord, mijnheer Doomst, maar voor het nieuwe stadion speelt nog altijd de vraag of er al dan niet een atletiekpiste komt. Dat speelt ook een rol. Daarom pleit ik er nogmaals voor om op een gepast tijdstip een algemeen debat te houden over de vraag of dat nieuwe stadion wenselijk is.

Mijnheer Ronse van de N-VA, u kunt niet hier pleiten voor een Eurostadion en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bij monde van de heer Van den Driessche pleiten voor een renovatie van het Heizelstadion. Het is het een of het ander, niet van beide walletjes eten.

Minister, hebt u een zicht op de timing? Wanneer zouden de plannen bekend zijn? Hebt u rechtstreeks contact met Ghelamco? Ik moet eerlijk bekennen dat ik via via heb vernomen dat u wel degelijk contact hebt. Ik zal mijn bron maar niet bekendmaken. Voor de transparantie lijkt het me belangrijk te weten waar u staat in uw relatie tot Ghelamco.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik zal eerst en vooral het ochtendgrijs uit mijn discours halen voor u, mijnheer Sintobin. Wij zijn wel degelijk voor de renovatie van het huidige stadion, en meer dan ooit tevoren na het antwoord dat de minister hier heeft gegeven. Vlaanderen is inderdaad niet verantwoordelijk voor de organisatie van Euro 2020, maar Vlaanderen kan wel een serieuze reputatieschade lijden, indien de organisatie daarvan in het gedrang komt, omdat wij allen blijven geloven in het uitwerken van een luchtkasteel.

Dank u wel, minister, voor de goede les in ruimtelijke ordening die u hier hebt gegeven. U hebt me een en ander bijgeleerd dat mijn werk in deze commissie misschien zal verbeteren, maar ik wil u en alle collega's in de Vlaamse Regering oproepen om voor het aspect ruimtelijke ordening op Vlaams niveau geen schuldig verzuim te plegen.

Het volstaat niet om een VIP-cel op te starten. Het volstaat niet om ondersteuning te bieden aan de gemeente Grimbergen. We weten uit onze ervaring

met grootschalige projecten zoals stadions en termijnen zoals u die daarnet hebt aangehaald, dat we niet kunnen blijven wachten op concrete plannen. De extra time om de golden goal te schieten, is in dit dossier al lang voorbij.

Dat u hier in het najaar van 2015 nog geen informatie hebt over concrete plannen, dat er nog geen concrete plannen zijn voorgeschoteld aan uw administratie, want dat zegt u toch, beangstigt mij ten eerste over de haalbaarheid van dit project dat zegt dat de 'schup' in 2016 in de grond zou komen. Het project zou beter diep onder de grond worden begraven.

Minister, één vraag is nog onbeantwoord. Hebt u al een reactie gekregen op uw schrijven van 5 juni jongstleden aan de ontwikkelaar? Daar zijn we uiteraard zeer benieuwd naar.

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, ik wil mijn collega's steunen in hun bezorgdheden over de kennisgevingsnota van het project-MER van het Eurostadion op parking C in Grimbergen en over de houding van de Vlaamse Regering. Er zitten heel grote hiaten in de kennisgevingsnota.

Er wordt in één simpele zin komaf gemaakt met het onderzoek naar alternatieve locaties. Er wordt simpelweg gezegd dat het niet mogelijk is. Geen woord over waarom dat niet mogelijk is. Ik denk in hoofdzaak aan het alternatief waarbij het Koning Boudewijnstadion wordt gerenoveerd, zoals de N-VA net aanhaalde. Het lijkt me een mogelijke piste. Het lijkt me toch interessant dat de Vlaamse Regering die bekijkt.

Daarnaast zijn er de mobiliteitsproblemen. We weten allemaal, met een beetje gezond verstand, dat als er op die plaats, waar nu al structurele files staan, een voetbalstadion bij komt van 62.000 plaatsen, het problemen gaat geven. In de kennisgevingsnota worden een aantal exploitatiescenario's voorgesteld. Het maximale scenario dat wordt onderzocht, indien het niet wordt bijgepast bij de richtlijnen, is hetgene waarbij Batibouw gedaan is om 18 uur en er om 20 uur een voetbalmatch begint. Daarbij hanteert men de veronderstelling dat iedereen van Batibouw naar huis rijdt om 18 uur en iedereen pas om 19.30 uur naar Brussel komt voor de voetbalmatch. Dat gaat niet het geval zijn: mensen die naar Batibouw gaan, blijven iets later. Er zijn overigens veel meer evenementen waar geen gewag van wordt gemaakt. Een voetbalmatch start niet altijd om 20 uur, dat kan om 19 uur zijn. En mensen komen wat vroeger. De exploitatiescenario's zijn – op zijn zachtst gezegd – minimaal voorgesteld.

Wat me ook zorgen baart, is dat er in de kennisgevingsnota niet of amper wordt gesproken over Uplage of Docks. Daarnaast wordt ervan uitgegaan dat de ring al verbreed zal zijn, de kilometerheffing al ingevoerd zal zijn en dat Brabantnet al uitgerold zal zijn. Het zijn niet mijn woorden, maar die van minister Weyts dat dat niet het geval zal zijn. Hij heeft dat gezegd in de commissie Mobiliteit van 8 januari 2015. Het is toch een element waarop de Vlaamse Regering kan ingrijpen, want de informatie waarop de kennisgevingsnota is gebaseerd, klopt niet.

Ik ga niet dieper in op de opmerking over de maximale totale vloeroppervlakte van 50.000 vierkante meter. Het is al gezegd. Als een andere bouwpromotor, dat was Denys, aangeeft drie keer zo veel oppervlakte nodig te hebben en er dus een nieuw RUP nodig is, lijkt me dat toch iets dat dringend moet worden onderzocht door de Vlaamse Regering.

Tot slot wijs ik op de implicaties van het project voor het milieu. Over bodemvervuiling, overlast van lawaai en licht of fijn stof wordt niet gesproken in de kennisgevingsnota.

Het zijn basale punten met een ongelooflijk grote impact op het leefmilieu en op de mobiliteit, niet enkel van Grimbergen, maar ook van de rest van Vlaanderen, want ongeveer heel Vlaanderen passeert op de Brusselse ring. Minister, we vragen u als Groen om meer assertiviteit te tonen. Ik sluit aan bij de collega's. Het is uw taak als minister om te luisteren naar uw parlement. Voor dit dossier, dit thema, dit project staan ongeveer alle partijen op dezelfde lijn. Ik vraag u om daarnaar niet enkel te luisteren, maar ook te handelen en te communiceren.

Ik ben niet ongevoelig voor het argument dat het momenteel bij de Vlaamse Regering oorverdovend stil is, op een kleine tweet van minister Weyts na. Ik vraag u om minstens te reageren, net zoals de gemeente Grimbergen, op de kennisgevingsnota.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik kan mijn oren bijna niet geloven als ik u sommige dingen hoor vragen. Stel, iemand heeft plannen om een huis te bouwen in een gemeente, en het schepencollege heeft daarvan gehoord. U vraagt de gemeente om op voorhand, voor er plannen bekend zijn van het huis, assertief en proactief te zeggen dat die plannen op niets trekken en dat het niet kan zijn. Dat is niet de bedoeling. Het is de verantwoordelijkheid van de ontwikkelaar om de plannen neer te leggen. We hebben zelf contact opgenomen, naar aanleiding van een aantal vragen die waren gesteld. Dat heb ik ook gezegd. Er hebben inderdaad gesprekken plaatsgevonden. We hebben gewezen op het feit dat de procedures moeten worden gevolgd.

Het is heel opmerkelijk van Groen dat u nu oproept om in de gebruikelijke procedure te gaan tussenfietsen als Vlaamse Regering. U weet ongetwijfeld, want u hebt dat als Groen al heel vaak op de tafel gegooid in tal van andere complexe dossiers, dat de MER-cel volledig onafhankelijk is. Die kennisgevingsnota wordt op dit moment door de MER-cel bestudeerd. Zij moeten dan richtlijnen geven op basis waarvan de project-MER moet gebeuren. We zitten nu in die fase. Ik hoop dat uw vraag niet is dat wij actief tussenkomen in de MER-cel en die gaan beïnvloeden om het dossier in een richting te sturen. Ik veronderstel dat de objectiviteit en onafhankelijkheid van de MER-cel hier niet in vraag worden gesteld, en dat Groen niet vraagt om proactief en assertief in te grijpen in de MER-procedure.

De MER-cel zal richtlijnen opstellen en vragen formuleren, op basis waarvan de project-MER moet worden opgemaakt. Al die aspecten waarnaar u verwijst, zullen daarin voorkomen. Dat zal dan onderdeel uitmaken van de project-MER. Zodra die klaar is, kunnen we overstappen naar hopelijk concrete plannen voor de bouwvergunning. De private ontwikkelaar weet maar al te goed welke stappen nog allemaal moeten worden doorlopen. Wat we niet kunnen doen als Vlaamse overheid, is zelf plannen indienen, zelf proactief en assertief de plannen tekenen, zodat het vooruitgaat.

Wij moeten procedures volgen. We staan ter beschikking. We hebben overleg gehad. We zorgen ervoor dat onze cel VIP ter beschikking staat, om alles zo vlot en zo goed mogelijk te laten verlopen. Maar procedures zijn er natuurlijk ook wel om gevolgd te worden. We kunnen niet in de plaats van de ontwikkelaar de plannen concreet indienen. En het is inderdaad een vaststelling dat die er op dit moment nog steeds niet zijn.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, ik begrijp uw woorden: u kunt de wagen niet voor het paard spannen. Maar het is wel nodig, als we de timing willen houden. We hebben de Jupiler League-kalender. We moeten ook de 'Ghelamco Build'-kalender hebben om er te komen tegen midden volgend jaar.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): U hebt gelijk, minister, over de MER-cel en de reactie op de kennisgevingsnota. We moeten daar niet gaan tussenfietsen, inderdaad. Maar of u nu voor of tegen het Eurostadion bent, het is wel belangrijk om de timing te kennen. De plannen van de bouwheer zijn hun verantwoordelijkheid, maar u kunt misschien wel zeggen welke timing de MER-cel voor ogen heeft om de kennisgevingsnota te beoordelen en de richtlijnen op te stellen. Daar kunt u misschien wel een timing op kleven.

Collega's, de spoed waarmee u dit dossier wilt uitvoeren, staat in schril contrast met andere dossiers van voetbalstadions over heel het land. Ik ben nu toevallig, u weet dat, ik steek het niet weg, een supporter van Club Brugge. Wij wachten al tien jaar op een nieuw stadion. Nu moet het plotseling snel gaan. Nogmaals, ondanks al uw bekommernissen, niet Vlaanderen zal verantwoordelijk zijn als Euro 2020 niet doorgaat.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Eerst iets concreets, minister: u hebt nog altijd niet geantwoord op mijn vraag of er al een antwoord is en wat het antwoord was op uw brief van 5 juni 2015, tenzij me dat is ontglipt.

Wat u zegt, klopt natuurlijk. Wij stellen uw houding ten aanzien van de ontwikkelaar helemaal niet in vraag. U hanteert de juiste procedures en werkwijze als minister van Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening. U bent echter ook Vlaams minister, en de reputatie van Vlaanderen zal voor een deel samenvallen met de vraag of we al dan niet een degelijk Euro 2020 zullen kunnen organiseren. De continuïteit van de Memorial Van Damme speelt in dezen ook mee. Als minister van Ruimtelijke Ordening beseft u maar al te goed dat het onmogelijk is om procedureel het volledige stadion – waarover u nog geen enkel concreet plan hebt ontvangen – tegen die datum klaar te krijgen. Daarom vraag ik u dat de Vlaamse Regering geen schuldig verzuim zou plegen en dat zij er, parallel met dit dossier, op zijn minst bij het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest op aandringt om de piste van renovatie als volwaardig alternatief te onderzoeken. U bent niet alleen minister van Ruimtelijke Ordening maar een minister van de Vlaamse Regering. Als minister van Ruimtelijke Ordening kunt u op zijn minst het signaal geven, zonder te oordelen over de concrete plannen want die hebt u niet, dat er inzake timing een en ander mank loopt. Als zelfs de heer Doornik van uw eigen fractie het ochtendgrijs niet meer ziet en wacht op een golden goal, dan moet u die zeker en vast binnenkoppelen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De reactie op de brief was het overleg waar ik daarnet naar heb verwezen. Ik ben inderdaad minister van de Vlaamse Regering. Zo is er ook een minister van Sport en een minister-president. Ik veronderstel dat heel de Vlaamse Regering alle mogelijke inspanningen doet voor dit stadion. Ik hoop dat u daar niet aan twijfelt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over watertekorten en het waterbeleid in Vlaanderen – 2982 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp-a): Minister, in januari werden op basis van een rapport van het Rekenhof de watertekorten besproken in deze commissie. Tijdens deze besprekingen gaf u aan dat u uw beleid zou aanpassen en dat u bijsturingen zou doorvoeren om de toekomst op het vlak van watertekorten veilig te stellen.

In de Vlaamse regio's bestaat er nogal een verschil op het vlak van waterbeleid. Zo zijn er regio's met een watertekort en andere regio's met overschotten. Tijdens de commissievergadering van 5 mei 2015 stelde u dat de opmerkingen die werden gemaakt in het openbaar onderzoek voor de stroomgebiedbeheersplannen zouden worden verwerkt door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW). Op 2 juli zou u een plan voorleggen aan de Vlaamse Regering om daar werk van te maken.

Minister, welke concrete acties hebt u op 2 juli voorgelegd aan uw collega's van de Vlaamse Regering? Hebt u intussen al concrete acties ondernomen om de watertekorten aan te pakken?

Wat is de stand van zaken betreffende het stappenplan om de wateroverschotten in Limburg aan te pakken? Zijn er acties ondernomen om andere initiatieven te nemen dan deze die vandaag worden genomen, met name het water wegpompen in het kanaal?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Beenders, ik heb in deze commissie al een aantal keren verwezen naar de stroomgebiedsbeheersplannen en moet dat ook nu weer doen. Ik heb die al meermaals toegelicht in deze commissie.

Dit is voorbereid binnen de CIW en is goedgekeurd en overgemaakt. Wij moeten daar definitief over beslissen binnen de Vlaamse Regering.

In die stroomgebiedbeheersplannen staat er heel wat over watertekorten. De plannen voor de Schelde en de Maas bestaan uit verschillende plandelen: de districten, de elf bekkenspecifieke delen, grondwatersysteemspecifieke delen, maatregelenprogramma's bij de stroomgebiedbeheersplannen en herziene zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen. Het is het deelplan grondwatersysteemspecifieke delen dat ingaat op de toestand van onze grondwatersystemen.

Voor grondwaterlichamen in ontoereikende kwantitatieve toestand, dus waar er minder grondwater is, zijn actiegebieden en waakgebieden afgebakend. In die gebieden zullen herstelprogramma's met een specifieke gebiedsgerichte beleidsvisie worden uitgevoerd voor het behalen van een goede toestand. Een actiegebied grondwater is een gebied waar herstelmaatregelen worden genomen om de kwantitatieve toestand te verbeteren. Een waakgebied is een gebied waar de kwantitatieve toestand nog goed is maar waar we de situatie goed moeten opvolgen, en dat onder druk staat. Dat wordt extra gemonitord en daar worden acties ondernomen.

Op 18 september heeft de Vlaamse Regering zich principieel akkoord verklaard met een voorstel van doelstellingenkader voor oppervlaktewaterkwantiteit waarin voor laagwater een beoordelingskader wordt voorgesteld. Dat beoordelingskader houdt rekening met ecologie, scheepvaart, drinkwater en ander gebruik van water.

Over dat doelstellingenkader wordt het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) gevraagd.

Er lopen ook heel wat acties zoals het heffingen- en vergunningenbeleid. De heffingen voor het winnen van grondwater zijn stelselmatig verhoogd met extra

heffingen op grondwaterlichamen in ontoereikende toestand. Via het vergunningenbeleid werd in bepaalde lichamen naar een standstill qua vergunde debieten gewerkt en in bepaalde lichamen werd er naar een afbouw van het vergunde debiet gewerkt.

Als voorbeeld kan ik verwijzen naar het sokkelsysteem in de periode 2000-2014. Daar werd een afbouw van 63 procent in het vergunde debiet gerealiseerd. In dat kader voerde de overheid een ondersteunend beleid naar alternatieve waterbesparende maatregelen. We hebben het daar in dit parlement al over gehad.

Wat het verzekeren van de openbare drinkwatervoorziening betreft, kregen de drinkwaterbedrijven de opdracht om tegen 1 januari 2017 langetermijnvoorzieningsplannen op te maken die ook rekening houden met de noden op het vlak van ruwwaterbeschikbaarheid. Deze informatie is van belang bij het implementeren van het gebiedsspecifieke grondwaterbeleid.

Ik heb de opdracht gegeven aan de CIW om de gebruikspistes voor het weggepompte mijnwater te onderzoeken. Daartoe maakt het bekkensecretariaat van de Maas een stappenplan op. In uitvoering van dat stappenplan zijn in maart 2015 de eerste contacten gelegd met diverse actoren. In de periode april-juli werden gegevens opgevraagd en zijn er bilaterale gesprekken geweest met de belangrijkste eerstelijnsactoren. Die hadden tot doel de informatie te verfijnen en diverse pistes te bekijken. Momenteel wordt nog gewacht op een aantal gegevens van de Limburgse Reconversie maatschappij (LRM). Na afronding van die inventarisatie en onderzoeksfase moeten concrete vervolgotrajecten worden uitgewerkt met concrete pistes. We verwachten dat die worden voorgesteld tijdens de vergadering van de CIW in december.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp-a): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Wat het stappenplan over wateroverschotten betreft, wacht ik de vergadering van december af.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, u hebt perfect geschetst wat er allemaal op ons afkomt. Op 22 december moet de Vlaamse Regering die belangrijke stroomgebiedsbeheersplannen definitief vaststellen. Er zijn acties en maatregelen ondernomen om de toestand van de oppervlaktewateren en het grondwater te verbeteren, zoals de kaderrichtlijn Water vraagt, maar ook maatregelen om de overstromingsrisico's in Vlaanderen beter te beheersen.

Het klopt dat bepaalde provincies een wateroverschot hebben. Ik ben aangenaam verrast dat u zegt dat er misschien pistes zijn om die overschotten te verbinden en de tekorten in andere provincies te dekken. Ik hoop dat die studie goede resultaten oplevert.

Minister, bestaat er geen mogelijkheid om water te bufferen in de ondergrond zoals men dat ook doet met andere zaken? Ik heb begrepen van een bepaalde watermaatschappij dat er momenteel onderzoeken plaatsvinden om een soort van ondergrondse buffer aan te leggen voor het overschot aan drinkwater. Dat zou enkel mogelijk zijn in een zandrijke ondergrond. Men kan dat drinkwater dan oppompen om het eventueel te gebruiken tijdens periodes van schaarste. Dat onderzoek zit nog in een theoretische fase. Momenteel onderzoeken geologen hoeveel absorptievermogen een bepaalde ondergrond in Vlaanderen heeft. Er moet ook onderzocht worden of de kwaliteit van het achteraf opgepompte water niet is beïnvloed door het opslaan ervan in de ondergrond.

Het lijkt me nuttig om die optie te onderzoeken. Zo moet men geen grote bouwwerken opstarten maar kan men daar eventueel via bepaalde structuren van de ondergrond op inspelen. Op die manier zouden reserves kunnen worden aangelegd voor het geval er een probleem zou zijn met de bevoorrading van drinkwater.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dat wordt inderdaad onderzocht.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de doeltreffendheid van de natuurcompensatieregeling – 2906 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Enige tijd geleden las ik een artikel in de Standaard over een boek dat is geschreven door Chris De Stoop met als titel 'Dit is mijn hof'. In dat boek bespreekt hij de verhouding tussen de landbouw en de natuur vanuit zijn eigen ervaringen met een specifieke focus op de regeling van de natuurcompensaties in het Antwerpse havengebied.

Het beeld dat hij schetst, is zeker niet rooskleurig, vooral wanneer hij de vergelijking maakt tussen een kunstvervalsing en de aanleg van een nieuw natuurgebied. Vele nieuw aangelegde natuurgebieden komen hem artificieel over. Daarbij is het bovendien de vraag of deze natuurgebieden ook werken. Los van de vraag of deze gebieden al dan niet artificieel zijn, is het natuurlijk wel relevant om een inzicht te krijgen in de werking van deze gebieden.

Uit het boek komen een aantal pijnpunten naar voren. De verhouding tussen de landbouwsector en de natuursector zou geen nulsomspel moeten zijn waarbij het verlies voor de ene is en de winst voor de andere is.

Minister, wat vindt u van de verzuchtingen die naar voren gebracht worden?

Wat denkt u van de manier waarop de natuurcompensatie gebeurde in dit gebied? Moet er niet voorzichtiger worden omgesprongen met de plaats waar aan natuurcompensatie wordt gedaan en de wijze waarop dat gebeurt?

Ook over de doelstellingen van natuurcompensatie en de wijze waarop dat gebeurt, kunnen vragen worden gesteld. De doelstelling van natuurcompensaties moet finaal toch zijn om de biodiversiteit daadwerkelijk te verbeteren. Is daar volgens u voldoende oog voor?

Wat zijn de resultaten van deze natuurcompensaties? Is er een daadwerkelijke verbetering van de biodiversiteit?

Klopt het dat er kweekprogramma's zijn? Wat zijn de resultaten daarvan? Hoe verloopt de verhouding tussen het inplanten van deze kweekprogramma's en de natuurlijke predators die daar voorkomen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, ik hoop dat u niet alleen de samenvatting van het boek in De Standaard hebt gelezen, maar ook het boek zelf. Ik heb het boek zelf gelezen, net als waarschijnlijk een aantal van jullie. Het klopt

natuurlijk dat dat door de havenontwikkeling en de natuurcompensaties die daarmee gepaard gaan, een regio is die heel grondig wordt hertekend. Er zijn daarover doorheen de jaren al heel veel beslissingen genomen door de Vlaamse Regering. In de beslissing van 11 september 2009 over de afbakening van de haven van Antwerpen, is er gekozen voor een scenario voor zowel haveninbreiding als -uitbreiding.

Dat daarbij alleen havenbelangen zouden spelen, klopt niet. Er zijn maatschappelijke afwegingen gebeurd in alle procedures die doorlopen zijn, bijvoorbeeld de plan-MER, maar ook in elke stap die werd gezet. De aanleg van natuurcompensatie is dan ook geen keuze vóór natuur en tegen landbouw, maar het is de invulling van een wettelijke verplichting ten gevolge van de havenontwikkeling.

Het is natuurlijk een feit dat de landbouwsector en de individuele landbouwers werden en nog worden geraakt in de toekomst. Het is een bezorgdheid van de Vlaamse Regering om daar zo veel mogelijk rekening mee te houden. Daarom heeft de Vlaamse Regering bij de uitwerking van het maatschappelijk meest haalbare alternatief altijd werk gemaakt van een flankerend beleid. Zoals we daarnet hebben gezegd in de toelichting over de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's), doet ze dat ook in andere dossiers.

Daarnaast bepaalt het GRUP Afbakening zeehavengebied Antwerpen dat er in ontwikkelingsruimte wordt voorzien voor de haven, maar ook in de bevestiging van grote oppervlakten landbouwgebied, waardoor landbouwers die op dat gebied actief zijn, rechtszekerheid krijgen.

Om het gegeven van natuurcompensaties en de proactieve ontwikkeling in de Antwerpse haven goed te vatten, is het ook wel goed om de planologische context te kennen. Binnen de Antwerpse Linkerscheldeoever ligt voor meer dan 7000 hectare Vogel- en Habitatrichtlijngebied. We hebben daarnet bij de toelichting over IHD gezien waar die gebieden vandaan komen. Er zijn ook speciale beschermingszones en IHD's die we moeten bereiken. Die willen we daar ook halen.

De havenontwikkeling gebeurt midden in deze speciale beschermingszones. In het vergunningenbeleid moet elke lidstaat erover waken dat er geen betekenisvolle aantasting gebeurt van speciale beschermingszones. Alleen als je kunt aantonen dat je maatregelen neemt, kun je een vergunning verlenen. Je kunt daar pas van afwijken wanneer er geen minder schadelijke alternatieven zijn en het een activiteit is met dwingende reden van groot openbaar belang. In dat geval kan de activiteit toch worden vergund. Dan moet er dus wel voldoende compensatie worden genomen. Daarom werd er bij de verdere ontwikkeling van de Antwerpse haven in 1999 een strategische planningscontext opgestart. Dat is een proces dat tracht een ruimtelijk-juridische context te creëren waarbinnen de havenontwikkeling mogelijk is zonder nadelige effecten op de Europese natuur die daar is. Het is de bedoeling om door, voorafgaand aan de havenontwikkeling op zorgvuldig geselecteerde plaatsen natuurgebieden in te richten en ervoor te zorgen dat we daar die natuurdoelen halen, ervoor te zorgen dat de haven zich ook kan ontwikkelen. Op die manier wordt er vermeden dat er nog een betekenisvolle aantasting is.

Er is een heel ruim overlegproces voorafgegaan aan deze planmatige benadering. Alle maatschappelijke partijen zijn betrokken bij de opmaak van het plan-MER. Ze hebben ook mee kunnen bouwen en tekenen aan het maatschappelijk meest haalbare alternatief. Dat is dan vervolgens vertaald in het GRUP Antwerpse Haven en het uitgebreide Actieprogramma duurzame ontwikkeling.

Bij het zoeken naar geschikte locaties voor die compensaties, moeten we steeds rekening houden met een veelheid aan factoren. Je moet de gepaste inrichtingsmaatregelen kunnen nemen. Zo kunnen bijvoorbeeld slikken en schorren enkel in de onmiddellijke nabijheid van een getijdenrivier gebeuren. Dat is ook logisch, want anders lukt dat niet.

Het is ook zo dat een weidevogelgebied een bepaalde uitgestrektheid en bodemgesteldheid nodig heeft. Een plassen gebied heeft een hydrologisch geïsoleerde omgeving nodig. Zo zijn er factoren waarmee je rekening moet houden. Al die afwegingen spelen mee in die beoordeling.

Daarnaast zijn er natuurlijk ook sociale, maatschappelijke, financiële en technische factoren die in rekening moeten worden gebracht. Bij elke compensatie in het havengebied is de selectie het resultaat van een maatschappelijk proces. Dat heeft tot resultaat geleid. Zo werden en worden in het kader van natuurcompensatieplannen voor het Deurganckdok tijdelijke haventerreinen en bestaande gebieden met ecologische waarde maximaal ingeschakeld om ervoor te zorgen dat we die natuur kunnen realiseren. Compensaties dienen niet om de natuurtoestand te verbeteren, maar om duurzaam te voorzien in wat er verloren zal gaan.

De beheercommissie Natuur Linkerscheldeoever is opgericht om in nauw overleg met alle belanghebbenden de compensatiedoelstellingen op te volgen. Later werd haar ook de opdracht gegeven tot het opvolgen van de globale staat van instandhouding van de betrokken vogel- en habitatrichtlijngebieden. Uit de resultaten van de intensieve ecologische monitoring door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en het jaarrapport van de beheercommissie Natuur Linkerscheldeoever blijkt dat de doelen grotendeels worden gehaald. De resultaten zijn publiek te consulteren op de website, maar worden ook nog eens jaarlijks gerapporteerd, zowel naar de Vlaamse Regering als naar het Vlaams Parlement en de Europese Commissie.

Er wordt vastgesteld dat de nieuw aangelegde natuurkerngebieden zorgen voor verschuivingen van soorten vanuit de tijdelijke compensatiegebieden binnen het havengebied naar deze vaste kerngebieden. Het compensatienetwerk gaat geleidelijk aan op in de natuurkernstructuur. Dat is ook zo vastgelegd in het GRUP.

We zullen voortwerken aan het optimaliseren van de natuurkernen. De nodige afspraken daartoe zijn reeds gemaakt. Er zijn samenwerkingsakkoorden afgesloten. De beslissing van de Vlaamse Regering betreffende het flankerend beleid wordt verder uitgevoerd. Er zijn geen kweekprogramma's. Wel is het zo dat met de verdere havenontwikkeling de druk op de avifauna zo sterk is toegenomen dat de soorten die in het kader van de Vogelrichtlijn in dat gebied tot doel zijn gesteld zich terugtrekken op een klein compensatiegebied en die nieuw aangelegde natuurkerngebieden. Die concentraties zorgen ervoor dat er een verhoogde kwetsbaarheid is voor predatoren. Na de volledige inrichting van de nieuwe natuurkerngebieden wordt er ook een schaalvergroting gerealiseerd, waardoor dit probleem normaal gezien moet zijn opgelost.

Mevrouw De Vroe, u ziet dat dit verhaal een lange geschiedenis heeft, waarbij er werd gezocht naar mogelijke oplossingen voor alle verschillende actoren. Dat is niet altijd een evident verhaal, maar er zijn toch al wat stappen gezet, met resultaat. Het is niet altijd een eenvoudig verhaal om te vertellen. Er gaat ook altijd heel wat emotie mee gepaard.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben er tevreden mee. Ik dank u voor de volledigheid ervan.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, ook ik heb het boek gelezen. Het is in ieder geval een heel aangrijpend verhaal, gebaseerd op het drama van de landbouwer in dat gebied.

Wat opviel, was dat in het boek werd gesteld dat de natuurdoelen niet zouden worden gerealiseerd. U zegt dat dat grotendeels niet klopt, op basis van die ecologische indicatoren. Maar u zei dat voor het merendeel de doelen wel degelijk worden gerealiseerd. Minister, waar loopt het dan nog wel strop? Voor welke natuurdoelen in die gebieden is er nog altijd een probleem? Op welke manier kunnen we dat dan oplossen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik stel voor dat we de resultaten overmaken zodat u een volledig overzicht hebt van waar we de doelen bereiken en waar niet. Ik heb nu niet meteen een overzicht bij. Ik zal het bezorgen. Het staat op de website en wordt ook gerapporteerd aan het parlement. Ik zal ervoor zorgen dat u het overzicht krijgt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mogelijke gevolgen van de scheepsramp voor Zeebrugge – 119 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de scheeps- en milieuramp voor de kust van Zeebrugge – 150 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, op dinsdag 6 oktober in de vroege ochtend botsten twee schepen voor de kust van Zeebrugge. Dat is intussen genoegzaam bekend. Het is eigenlijk meer voor de kust van mijn gemeente De Haan dan voor Zeebrugge, maar goed.

In de loop van de dag bleken als gevolg daarvan grote olievlekken te zijn ontstaan. De West-Vlaamse gouverneur leek in zijn communicatie een beetje opgelucht te zijn toen die vlekken richting Nederland dreven, maar toch werden er hier maatregelen genomen.

Minister, ik heb mijn vragen geformuleerd op de dag zelf van de aanvaring. Ze zijn ondertussen dus een beetje achterhaald. Ik zal ze enigszins herformuleren.

Minister, is er al bekeken welke mogelijke gevolgen een eventuele olievervuiling – ook partikels die naar de bodem zakken – kan hebben? Wat kan daaraan worden gedaan vanuit onze Vlaamse bevoegdheden?

Wordt er samengewerkt tussen de federale en de Vlaamse diensten? Tot nu toe horen we uitsluitend de staatssecretaris voor de Noordzee en de gouverneur van West-Vlaanderen. Beide heren communiceren zo gretig dat ik bijna zou denken dat ze zelf de scheepsramp hebben veroorzaakt. Wat Carl Decaluwé betreft, zou mij dat eigenlijk ook niet verbazen.

Minister, wat is uw antwoord op mijn vragen?

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): De tijd haalt ons altijd een beetje in. Dat is in de politiek zo, maar evengoed met natuurrampen.

Vooral de vogelbescherming in Oostende is, samen met ons allemaal, heel ongerust over de gevolgen voor het milieu.

Minister, kunt u in de toekomst preventieve acties ondernemen om alle kust-reservaten te beveiligen? Kan er voor ieder kustreservaat preventief een zanddam worden aangelegd? Welke stappen zult u de komende dagen, weken of maanden ondernemen om de getroffen zeevogels op te vangen? Is er reeds overleg geweest met de bevoegde organisaties, zoals Natuurpunt en de vogelbescherming? Welke mogelijke gevolgen of schade heeft deze ramp voor de vissen en de visserij?

Mijn vragen sluiten aan bij die van de heer Vandaele. We wonen ook niet ver van elkaar. De heer Vandaele woont in De Haan en ik in Bredene. U ziet dat we allebei bekommerd zijn om de natuur en onze zee.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik denk dat de aanvaring en de ramp aantonen dat we bijzonder kwetsbaar zijn en blijven als er zich op die schaal iets voordoet. Ik denk dat we allemaal beseffen dat je nooit voor 100 procent kunt uitsluiten dat er gevolgen zullen zijn voor onze kust of voor onze kustwateren. Het zal er een beetje van afhangen hoe het weer en de windrichting evolueren. We kunnen dat, zeker op dit moment, niet ten volle uitsluiten. Het wordt ook goed verder opgevolgd. Minister Weyts zorgt voor de monitoring en zorgt ervoor dat het goed wordt opgevolgd.

Hoe zit het met de reservaten langs de kust? Het zijn vooral de getijdegevoelige slikken en schorren op groene stranden in sluffers en langs riviermondingen die bijzonder kwetsbaar zijn voor olievervuiling. Die olie komt binnen met de getijden en houdt zich dan vast in de slibrijke bodem. Dat zorgt ervoor dat het terechtkomt in de plaatselijke voedselketen.

Zilte slikken en schorren komen langs de Vlaamse kust slechts voor op drie locaties: het Zwin, de Baai van Heist en de IJzermonding. Bij storm en springvloed komt ook het Westhoekreservaat in de Panne in aanmerking.

Hoe kunnen we dat afsluiten? In het Zwin en in de sluffers in de Westhoek kunnen perfect zanddammen worden aangelegd. De breedte is er namelijk beperkt en dus kan het worden opgevangen. Dat is ook in dezen gebeurd met het Zwin.

De baai van Heist is zo breed dat het zo goed als onmogelijk is om die af te sluiten. Dat zou bovendien ook veel schade aanrichten aan het gebied zelf.

De IJzermondingsgeul is ook onmogelijk af te sluiten met louter een zanddam. De geul moet ook openblijven voor de doorgang van het scheepsverkeer.

Het voor een lange tijd volledig afsluiten, is sowieso niet goed, voor geen enkel gebied. Er werd al een stukje van het Zwin vrijgemaakt om ervoor te zorgen dat er weer water door het gebied loopt.

Op het moment van de ramp en het rondrijven van de olie, waren er gelukkig weinig doortrekkende en overwinterende zeevogels aanwezig op volle zee. Er waren wel meeuwen aanwezig in de kustnabije zone. Er zijn meeuwen gesignaleerd die met olie bevuild waren. Het is een lichte bevuiling, de dieren zijn er niet door verzwakt, maar dat maakt het ook bijzonder moeilijk, haast onmogelijk, om ze te vangen en schoon te maken. Een vogel die te kampen heeft met een serieuze oliebevuiling is verzwakt en kan gevangen worden om schoon te maken, maar bij die meeuwen is dat bijzonder moeilijk.

Momenteel blijft het aantal olieslachtoffers net als hun individuele oliebevuilding dus – gelukkig – beperkt. Ook volstaat momenteel de capaciteit van het vogelopvangcentrum in Oostende voor de opvang van vogels. Volgens de meest recente berichtgeving zal de opvang ook beperkt blijven, het zal geen grotere vaart lopen.

Uiteraard is er contact geweest. Er is een interventieplan 'vogels' dat door de gouverneur van West-Vlaanderen kan worden geactiveerd. Het is een onderdeel van het algemeen nood- en interventieplan 'Noordzee'. Het plan is opgemaakt in de nasleep van een eerdere olieramp en het zorgt ervoor dat een heel snelle mobilisatie kan zijn. Het werd geactiveerd op 6 oktober. Op woensdagmorgen 7 oktober is het crisisteam samengekomen. De samenstelling van het team is vastgelegd in het interventieplan. Het bestaat uit het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het Vogelopvangcentrum Oostende, Vogelbescherming Vlaanderen, de federale overheid, het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Het werd ook bijgewoond door vertegenwoordigers van Sea Alarm, een ngo met expertise inzake olierampen. Er is ook nadien vaak overleg geweest tussen al die verschillende partners.

De lekkage wordt gemonitord en gemodelleerd door de Operationele Directie (OD) Natuur en Milieu van de federale overheid. Er is contact geweest met het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO). Ze hebben samen vergaderd. De opdracht is ook gegeven aan het ILVO om op te lijsten of onze mariene organismen blootgesteld worden aan de olievervuiling.

Er is een eerste advies van het ILVO geweest op 8 oktober. Het werd ook aan de rederscentrale overgemaakt. Ondertussen is er al een resultaat van de eerste chemische analyses van 10 oktober. Het besluit van het ILVO luidt op dit moment, vers van de pers: "Uit vergelijking met historische data kan geconcludeerd worden dat er op heden geen verhoging is van pak's in mariene biota ten gevolge van de aanvaring van de Flinterstar. De lage waarden voor benzoapyreen en pak's tonen bovendien aan dat er geen gevaar is voor voedselveiligheid." Het officiële advies van het ILVO luidt: "Er rekening mee houdend dat bij de staalname geen olie kon gedetecteerd worden in de visslepen, dient op basis van deze chemische gegevens de visserij momenteel niet verboden te worden in het gebied waar de aanvaring van de Flinterstar plaatsvond. Het is belangrijk om de chemische data van de sedimentanalyse, uitgevoerd door OD Natuur ook te vergelijken met deze biotagegevens. Afhankelijk van het al dan niet waarnemen van de pollutie op het sediment kan dan bepaald worden wanneer verdere opvolging van de chemische status zal nodig zijn."

De situatie is dus op te volgen. Gelukkig blijft het tot op heden beperkt. Zoals gesteld, moeten we dit verder blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik denk dat het antwoord van de minister voorlopig kan volstaan. Voor de rest moeten we inderdaad afwachten hoe de zaak zich verder zal afwickelen. We houden alsnog een beetje ons hart vast.

Ik kan me voorstellen dat indien er brokjes of clustertjes olie in zee terechtkomen, we die, eventueel in lengte van dagen, nog aan onze kust aangespoeld kunnen krijgen.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Voorzitter, minister, ik sluit me aan bij de heer Vandaele. We moeten de situatie verder opvolgen, goed en snel genoeg anticiperen, allemaal samen. Voor mij volstaat het antwoord ook.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, u hebt daarnet zelf de nuance aangebracht. Er zijn analyses gemaakt van de biota op benzoapyreen en er is geen probleem vastgesteld. Maar natuurlijk kan daar wat vertraging zitten. Waarschijnlijk komen ze eerst in sedimenten terecht om vervolgens te worden opgenomen door organismen in de zee. Het kan dus zijn dat er na een bepaalde tijd toch benzoapyreen gevonden kan worden. We moeten daar niet op vooruitlopen. Blijkbaar wordt het verder opgevolgd.

Ik zat nog met de volgende vraag. Wordt er al gedacht aan een mogelijke aansprakelijkheid voor de schade? Is er al een dossier opgestart? Kunt u daar iets meer over vertellen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Uiteraard blijven we dit verder van nabij opvolgen. Een en ander moet nog beter in kaart worden gebracht. De gemaakte kosten worden ook goed bijgehouden. Ze zullen uiteraard ook deel uitmaken van een eventueel dossier.

Op dit moment wordt het dossier federaal getrokken. Wie bevoegd is, hangt natuurlijk af van waar het schip wordt aangevaren en wat er gebeurt. Op dit moment wordt alles verzameld door de federale overheid. Later zal worden bekeken welke verdere stappen gezet moeten worden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jan Peumans aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de procedure van het referentiekader voor windturbines in Wallonië en de gevolgen voor Vlaanderen
– 95 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

Jan Peumans (N-VA): Voorzitter, collega's, ik zou de minister graag willen ondervragen over de ontwikkelingen die bezig zijn aan Waalse kant. Niet omdat ik iets tegen de Walen zou hebben, integendeel. Maar er zijn een aantal ontwikkelingen bezig bij onze Waalse vrienden.

Minister, ik baseer me in de eerste plaats op de omzendbrief Ruimtelijke Ordening RO/2014/02 betreffende het afwegingskader en de randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines. De omzendbrief schept een kader voor de optimale inplanting van grootschalige windturbines in Vlaanderen om op die manier bij te dragen tot een duurzame energietransitie. De Vlaamse Regering keurde op 20 maart 2015 een conceptnota 'Realisatie van een 'Fast lane' voor windenergie' goed om de inplanting van windturbines in Vlaanderen te faciliteren via een vernieuwde aanpak.

Natuurlijk mogen we niet blind zijn voor wat over de grenzen gebeurt. Ook andere landen en gewesten hebben een referentiekader voor de vestiging van windturbines opgesteld, het ene al wat dwingender dan het andere.

Zo heeft de Waalse Regering op 11 juli 2013 het referentiekader voor de vestiging van windturbines in Wallonië voorlopig goedgekeurd, nadat een milieu-effectenrapport werd opgemaakt en nadat voorafgaand advies aan de Waalse

gemeenten werd gevraagd. Conform de regelgeving heeft de Vlaamse Regering advies uitgebracht over dit ontwerp van referentiekader en de bijhorende referentiekaart in het licht van het openbaar onderzoek.

In het ontwerp van referentiekader hanteert Wallonië een minimale afstand van 600 meter tot woonkernen in Wallonië. Dit gaf als resultaat een aantal positieve zones nabij de gewestgrens met Vlaanderen in open en niet sterk glooiend agrarisch gebied, waarvan sommige zones – heel belangrijk – zich bevinden tot op 200 meter van woongebied van Vlaamse kernen.

Het advies van de Vlaamse Regering op het ontwerp van geactualiseerd referentiekader was deels ongunstig. De redenen waren meervoudig. Ze hadden onder meer te maken met de afstand van 200 meter van de woonkernen ten opzichte van de Waalse inplanting van de windturbines, met de aanduiding van een voorkeurzone ter hoogte van Teuven op Vlaams grondgebied en met een gebrek aan overleg en onderzoek naar de grensoverschrijdende effecten in het milieu-effectenrapport.

Ik denk dat al die opmerkingen heel terecht waren. De Vlaamse Regering vroeg daarom ook om, voor de voorkeurzones definitief zouden worden afgebakend, in overleg te gaan met de Vlaamse overheid en de betrokken grensgemeenten en provincies.

In de nota van 26 november 2013 van de vorige minister-president, die indertijd aan het parlement werd overgemaakt, staan een aantal heel belangrijke dingen over de voorkeurzones. Ik wil ze even citeren. Over de voorgenoemde open gebieden staat: "Er bevinden zich geen markant in het landschap voorkomende lijninfrastructuren waar windturbines kunnen worden aangetakt. De Waalse voorkeurzones kunnen niet passen in de ruimtelijke visie voor de inplanting van windturbines gehanteerd door Vlaanderen. Gelet op het voorgaande maakt de Vlaamse Regering het nodige voorbehoud bij de aangeduide voorkeurzones die langs de gewestgrens gelegen zijn voor zover ze dichterbij komen dan de minimale afstand voor woongebieden die gelegen zijn in open ruimte. Gelet op de ruimtelijke impact voor het kader, is geen vraag van vooroverleg aan Vlaanderen gesteld. Gelet op de ruimtelijke impact van de inplanting van grootschalige windturbines verzoekt de Vlaamse Regering dan ook uitdrukkelijk dat er verder overleg wordt gepleegd zodat met haar alsook met de betrokken Vlaamse grensgemeenten en provincies tot een gemeenschappelijk gedragen visie met betrekking tot het grensgebied gekomen kan worden."

Voor dit laatste wordt verwezen naar het Informatieforum Ruimtelijke Ordening dat werd opgericht. Ik heb er geen vraag over, maar ik zou toch wel eens willen weten of dat Informatieforum Ruimtelijke Ordening inderdaad effectief werkt.

In de visienota van de Vlaamse Regering over de Waalse aanpak staat ook heel duidelijk, op pagina 5: "Aangezien het plan mogelijks ook aanzienlijke milieu-effecten kan genereren op Vlaams grondgebied, had het Vlaamse Gewest voor het afronden van het MER geconsulteerd moeten worden, dit is echter niet gebeurd. Men heeft dus niet gehandeld in de geest van het samenwerkingsakkoord tussen het Vlaams, het Waals en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de uitwisseling van informatie over projecten met gewestgrensoverschrijdende milieueffecten. Daarnaast zijn er geen indicaties dat er andere lidstaten werden geconsulteerd in grensoverschrijdend verband."

Minister, ik heb gezien dat u ergens op een vraag hebt geantwoord dat er ter zake ook met Nederland weinig overleg is. Dat is betreurenswaardig.

De regering stelt ook: "Er is op basis van de documenten die in het kader van het openbaar onderzoek op de website van het Waals Gewest werden gepubliceerd,

geen enkele indicatie dat er met grensoverschrijdende effecten is rekening gehouden.”

Minister, ik stel dit probleem in zijn algemeenheid voor, maar ik doe dit ook naar aanleiding van een heel concreet project. Ik ben een heel groot liefhebber van landschappen in Limburg, maar zeker ook in Wallonië. Wie een aantal van die plaatsen kent, merkt dat het esthetisch gewoon onverantwoord is dat men er zou overgaan tot de inplanting van windturbines. Het meest recente voorbeeld dat ik ken, is Oreya, of Oerle in het goed Nederlands. Het ligt vlakbij de gemeente Heers, tussen Sint-Truiden en Luik. Daar wil men inplanten op een plaats waar zelfs een Habitatrictlijngebied vlakbij ligt. Ook een Gallo-Romeinse steenweg loopt in het gebied.

Het valt me op dat uw administratie, ik denk het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), blijkbaar zonder enig overleg zegt dat het voor haar in orde is. Ik stel me daar toch wel ernstige vragen bij. In de toenmalige beslissing van de Vlaamse Regering wordt in de nota over een heleboel dingen nochtans een ongunstig advies gegeven. Los van mijn vragen, zou ik een oproep willen doen om weer in contact te treden met de andere kant van de taalgrens. Dat is heel belangrijk, zeker bij de inplanting van dit soort windturbines. De turbines die men op een aantal plaatsen wil zetten, zijn, rekening houdend met de wieken, 150 meter hoog.

Dat is in een waardevol landschap dat toeristisch erg belangrijk is. De vroegere burgemeester, de heer Gerald Kindermans, noemde het 'het Toscane van Vlaanderen'. Minister, ik nodig u uit om daar een keertje met mij op stap te gaan. De streek van Heers is prachtig. De windturbines zijn landschappelijk gezien een miskleun van formaat.

Ik was deze namiddag aanwezig bij de installatie van de Senaat, waar ik met een Franstalige collega heb gesproken. Het schijnt dat de Waalse Regering ook naar het principe van 'fast lane' wil. Ze willen een andere aanpak waarbij veel meer rekening wordt gehouden met lijnelementen langs kanalen, autowegen enzovoort.

Ik doe een oproep om tot een structureel overleg te komen naar analogie met de ministers van Arbeid en Tewerkstelling. De Waalse minister van Leefmilieu, de heer Di Antonio, is een geestesgenoot van u. U kunt eens naar het festival in Dour gaan en kennis met hem maken en die dingen bespreken.

Minister, werd het geactualiseerde referentiekader voor de vestiging van windturbines in Wallonië inmiddels definitief goedgekeurd? Zo ja, welke wijzigingen werden aangebracht aan het referentiekader op basis van het advies van de Vlaamse Regering? Werd voorafgaand aan de definitieve goedkeuring overleg gepleegd met Vlaanderen, de betrokken gemeenten en de provincies, zoals gevraagd in het advies van de Vlaamse Regering? Op welke manier gaan de Vlaamse administraties die in het kader van een concreet project advies moeten geven op het project-MER of de vergunningsaanvraag, om met het advies van de Vlaamse Regering van 8 november 2013?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, in 2013 heeft het Waalse Gewest een openbaar onderzoek georganiseerd met betrekking tot het plan 'Een actualisatie van het referentiekader voor de vestiging van windturbines in Wallonië'. De toenmalige minister van Ruimtelijke Ordening, de heer Muyters, werd daarover in kennis gesteld op 6 september 2013. Er is een advies gekomen van de Vlaamse Regering en conform de procedure bezorgd. In dat advies verzocht de Vlaamse

Regering uitdrukkelijk om verder overleg, zowel met haar als met de betrokken Vlaamse grensgemeenten en provincies.

Het is me niet duidelijk of het overleg in 2013 effectief heeft plaatsgevonden. Sinds ik de bevoegdheid heb overgenomen, heb ik geen weet van overleg daarover. In het kader van het Verdrag van Espoo moet voor grensoverschrijdende effecten van een project de aangrenzende regio worden aangeschreven en in kennis gesteld. Er loopt geen bouwaanvraag voor dergelijk project. Bij projecten waarvoor in functie van de vergunning een project-MER moet worden opgemaakt, staat de dienst MER in voor eventuele grensoverschrijdende consultatie voor vergunningen.

VLAREM schrijft voor hoe op afdoende wijze de uitwisseling van informatie over hinderlijke inrichtingen moet gebeuren wanneer er een potentieel grensoverschrijdend effect is. Wanneer advies wordt verleend in dergelijke dossiers worden de bezorgdheden vervat in het advies van de Vlaamse Regering. Hierbij moet worden aangestipt dat de beslissing van 8 november 2013 van de Vlaamse Regering enkel aandacht heeft gevraagd voor woonkernen en landschappelijke kwaliteit.

De natuuraspecten op zich kwamen niet aan bod. Dat is de bevoegdheid van het Agentschap voor Natuur en Bos. Uiteraard beoordeelt het agentschap als daarom wordt gevraagd. Ook voor windturbines in Wallonië moeten ze nagaan of er geen natuureffecten zijn. Ze doen dat op dezelfde manier zoals het in Vlaanderen gebeurt. Concreet wordt voor Europees beschermde soorten nagegaan of het project een significant negatieve impact heeft op de populatie. De belangrijkste punten van de beoordeling vormen verstoring als gevolg van indirect of direct verlies van leefgebied, een vermindering van kwaliteit of mortaliteit.

Voor de significantie-inschatting wordt gebruikgemaakt van het rapport 'Risico's voor vogels en vleermuizen bij geplande windturbines', aanzet voor een beoordeling en significantiekader die door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) werd gemaakt. Dat is de manier waarop ANB projecten beoordeelt en dus ook de grensoverschrijdende effecten die er mogelijk zijn op Europees beschermde soorten.

Mijnheer Peumans, ik heb vaak contact met minister Di Antonio. Zo praten we over het dossier van het statiegeld. Ik zal dit dossier ook met hem bespreken en er nog eens op aandringen dat er werk wordt gemaakt van de opmerkingen die in 2013 zijn geformuleerd door de Vlaamse Regering. Ik zal vragen om elkaar op geregelde basis over dergelijke projecten te zien.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

Jan Peumans (N-VA): Minister, de woonafstand van minder dan 600 meter die Wallonië hanteert, is erg belangrijk voor de leefkwaliteit van mensen. Er zijn natuurlijk ook grensoverschrijdende effecten op het vlak van milieu, mens, landschap en natuur op Vlaams grondgebied. Ik heb het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos nooit gezien.

U hebt mij destijds geantwoord op een schriftelijke vraag. Ik citeer: "Eneco Wind Belgium – Construction et exploitation d'un parc de 4 éoliennes et d'une cabine de tête à Oreye. Stilzwijgend gunstig advies." Ik vraag me dan ook af of men überhaupt iets bekeken heeft. 'Stilzwijgend gunstig advies' betekent dat we zwijgen en is dus geen advies. Wat is er bekeken inzake de grensoverschrijdende effecten? Zo is er vlakbij een vleermuizenreservaat. Heeft INBO daar rekening mee gehouden? Wat doet men met het feit dat er nog een structuur ligt van een oude Romeinse weg? Op Waals grondgebied ligt een beschermde tempel van de Romeinen die daarna een kapel is geworden. U kunt daar nu waarschijnlijk niet op antwoorden, maar ik zou dit toch graag weten.

Ik ben verheugd dat u met minister Di Antonio praat over statiegeld, wat een belangrijk dossier is. Ik zou het erg waarderen dat dit ook wordt besproken en dat een advies van ANB iets uitgebreider is. Ik denk dat Wallonië eveneens de politiek van de 'fast lane' wil voeren. Op 20 maart 2015 heeft de Vlaamse Regering de conceptnota goedgekeurd. Wallonië wil volgens mij ook af van de inplanting kortbij de grens en rekening houden met lijnelementen in het landschap zoals kanalen en autowegen. Ik blijf dit opvolgen en vraag dat u dit zo snel mogelijk aanklaart bij uw collega.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het Hersteldecreet – 162 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, tijdens de vorige regeerperiode werd lang gediscussieerd over een robuuste oplossing voor het probleem van ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) waarvan het plan-MER werd opgesteld met toepassing van het intussen vernietigde integratiespoor. Als ik mij goed herinner, waren er een zeventigtal RUP's hierdoor door onwettigheid aangetast.

Het heeft heel wat tijd gekost om te komen tot een goed onderbouwde en gebalanceerde oplossing voor deze problematiek. Het zogenaamde Hersteldecreeet biedt de mogelijkheid om via een gedifferentieerde aanpak rechtszekerheid te bieden, zonder de inspraakmogelijkheden te ondermijnen. RUP's die reeds definitief vastgesteld waren, konden op basis van de artikelen 8 tot en met 11 van het Hersteldecreeet opnieuw geldig worden verklaard, mits de herneming van een aantal procedurestappen.

Dit decreet, goedgekeurd in plenaire vergadering van 25 april 2014, werd onmiddellijk aangevallen bij het Grondwettelijk Hof. Recent heeft het hof het beroep verworpen. Volgens een persbericht op de website van Ruimte Vlaanderen komt hierdoor definitief een einde aan de rechtsonzekerheid voor de RUP's die werden vastgesteld volgens het integratiespoor.

Het Grondwettelijk Hof heeft zich uitgesproken over het annulatieberoep tegen de artikelen 8 tot en met 11 van het Hersteldecreeet. Zijn hiermee alle problemen definitief van de baan voor de ongeveer zeventig RUP's die door onwettigheid waren aangetast? Lopen er nog andere beroepsprocedures? Voor welke gewestelijke RUP's werd intussen een beslissing genomen om gebruik te maken van de bepalingen in de artikelen 8 tot en met 11 met het oog op rechtsherstel? Welke vervolgstappen plant u om de verschillende GRUP's te herstellen op basis van de bepalingen in het Hersteldecreeet? Op welke termijn zult u een beslissing voorleggen aan de Vlaamse Regering?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, er zijn mij op dit moment geen andere beroepen bekend tegen het Hersteldecreeet dat het parlement heeft goedgekeurd. Volgens mij komt er een einde aan de rechtsonzekerheid voor de RUP's die werden vastgesteld volgens het integratiespoor.

Tegen het Hersteldecreeet was ook een nietigverklaring ingesteld. Het Grondwettelijk Hof heeft dit beroep op 17 september 2015 verworpen. Daardoor is de rechtszekerheid terug.

In totaal waren op het moment van de onwettigheid van het integratiebesluit zes gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen goedgekeurd waarvan het plan-MER werd opgesteld met toepassing van dat integratiespoor. Het betreft het GRUP Spoorweginfrastructuur en Oude Landen te Ekeren, het GRUP Historisch gegroeid bedrijf Cargill Malt te Herent, het GRUP Hoogspanningsverbinding 380 kV Zomergem-Zeebrugge, het GRUP Kleigroeve Argex te Kruibeke en Zwijndrecht, het GRUP Golfterrein in Sint-Gillis-Waas en het GRUP Leidingstraat voor hoofdtransportleidingen Tessenderlo-Diest. Dit laatste GRUP werd hernomen en recent door de Vlaamse Regering goedgekeurd met een aangepast plan-MER. Met betrekking tot het GRUP Historisch gegroeid bedrijf Cargill Malt te Herent werd overleg gepleegd met de actoren en werd vastgesteld dat een herneming van het GRUP niet langer aan de orde was voor het bedrijf. Voor deze twee GRUP's zal ik geen gebruikmaken van de mogelijkheid tot rechtsherstel volgens het Hersteldecreeet.

We overwegen om de herstelprocedure toe te passen voor de vier overige GRUP's. We zijn momenteel de wenselijkheid aan het onderzoeken, samen met de betrokken initiatiefnemers.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik was benieuwd wat er zou gebeuren. U overweegt nog wat u zult doen.

Op 3 april 2015 keurde de Vlaamse Regering op uw voorstel een voorontwerp van decreet goed voor een volledige integratie van de procedures voor het plan-MER en de RUP's. Volgens mij werd hierover al advies ingewonnen bij diverse adviesraden zoals de Vereniging van de Vlaamse Provincies en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. Hoe staat het met dit dossier?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, u vraagt naar de stand van zaken van de integratie van MER en RUP. We zijn ermee bezig. We hopen er snel mee klaar te zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de preventie op blootstelling aan hormoonverstorende stoffen en de sensibilisering ter zake

– 171 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Minister, in tegenstelling tot de heer Vandaele was ik wel op de openingszitting van de Senaat, omdat ik wel overtuigd ben van het inhoudsvolle werk dat we daar kunnen leveren, onder andere in de commissie Gemeenschapsaangelegenheden over kinderarmoede. Daar zouden nog wel eens zeer inhoudsvolle aanbevelingen kunnen komen, ook voor Vlaanderen.

Nu over tot mijn vraag over hormoonverstorende stoffen. Minister, recent wijdde het tv-programma Panorama een aflevering aan hormoonverstorende stoffen en de gevolgen ervan voor de volksgezondheid. Dat zijn stoffen die inwerken op de hormoonspiegel van een persoon. Ze komen voor in verschillende voorwerpen en producten, de bevolking weet dat ook niet altijd: cosmeticaproducten, verpakking van voeding, nieuw textiel, ongewassen groenten en fruit, plastic, kunststoffen

en ga zo maar voort. Ze kunnen op alle mogelijke manieren in uw lichaam terechtkomen.

Onderzoeken wereldwijd en vaak ook gesteund door de Europese Unie hebben reeds verbanden gelegd tussen hormoonverstoorders en aandoeningen zoals astma, lager IQ, obesitas en ook kanker. Vooral voor zwangere vrouwen en kleine kinderen zijn deze stoffen het meest schadelijk. Dat is ook de reden waarom enkele jaren geleden bisfenol A in België werd verboden in verpakking van babyvoeding en allerlei producten zoals babyflessen. De voornaamste criteria voor het verbieden van hormoonversturende stoffen in dagelijkse voorwerpen moeten uiteraard door Europa worden vastgelegd. Op federaal niveau kan België wel beslissen om de adviezen van de Europese Unie voor te zijn, met het voorzorgsbeginsel in het achterhoofd. Evident is dat weliswaar niet, omdat België een grote chemische industrie heeft. Toch dienen we onze verantwoordelijkheid te nemen.

In tussentijd is het zeker van groot belang dat er maximaal wordt ingezet op preventie en op sensibilisering over hormoonversturende stoffen. Dat is een bevoegdheid van de regio's. Uit eerdere schriftelijke vragen die ik aan u en aan de minister Volksgezondheid stelde, vernam ik dat de coördinatie hiervan bij het departement Leefmilieu ligt, op basis van de Vlaamse strategie hormoonverstoorders.

Uit uw antwoord op de schriftelijke vraag die ik u enkele maanden geleden stelde, blijkt dat de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) al geruime tijd een aantal hormoonversturende stoffen meet in ons leefmilieu. Door nieuwe inzichten en beleid komen geregeld nieuwe stoffen onder de aandacht, zoals tegenwoordig medicijnen. Dat is een goede zaak. Verder onderzoek is dan ook zeer belangrijk. Zo tonen de onderzoeksresultaten van het Steunpunt Milieu en Gezondheid aan dat het zeer belangrijk is om te blijven inzetten op het verminderen van de blootstelling aan gekende hormoonverstoorders.

Minister, hoe wilt u dit belangrijke thema concreet verder uitwerken in uw toekomstig beleid? Op welke wijze draagt de Vlaamse overheid bij aan de Europese onderzoeken voor het opstellen van de criteria? Welke maatregelen neemt u reeds om de bevolking te sensibiliseren? Welke maatregelen zult u in de toekomst nog nemen?

De problematiek wordt in Vlaanderen geïntegreerd aangepakt in een Vlaamse strategie hormoonverstoorders. Het document bevat een opsomming van reeds uitgevoerde, lopende en geplande acties rond hormoonversturende stoffen en hun effecten. Wat zijn de lopende en geplande acties? Ik heb het actieplan zelf niet teruggevonden, misschien kunt u het bezorgen. Welke beleidsaanbevelingen en beleidsacties zijn er reeds genomen en zullen er nog worden genomen naar aanleiding van de vele onderzoeken en monitorings die door de Vlaamse overheid werden uitgevoerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Franssen, u vraagt terecht aandacht voor deze problematiek. We zijn ermee bezig in Vlaanderen, en we doen dat op een geïntegreerde manier. We hebben een strategie hormoonverstoring uitgewerkt. Dat wordt getrokken door het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) en de VMM. Er werken heel veel entiteiten mee: de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (VAZG).

Alle informatie wordt gebundeld. De strategie zorgt ervoor dat alle acties worden samengebracht. Jaarlijks wordt een stand van zaken opgemaakt. Het gaat over acties onder de Vlaamse bevoegdheid. Er is ook een deel federale bevoegdheid.

Ik zal vragen dat die acties en de jaarlijkse stand van zaken aan u worden overgemaakt via het secretariaat.

Een aantal acties zijn gericht op het monitoren van de aanwezigheid van de hormoonverstorende emissies in water en lucht. Er wordt ook nagegaan wat de impact is op het leefmilieu en op onze gezondheid. Bij adviesverlening inzake vergunningen en bij controles die worden uitgevoerd door de inspectiediensten wordt dat meegenomen, het is een van de belangrijke aandachtspunten.

Hormoonverstoorders vormen een stoffengroep die door de verschillende Vlaamse humane biomonitoringscampagnes van 2000 tot nu ook altijd werden gemonitord. Wat is het effect op onze jeugd? U weet dat we ook kinderen van bij de geboorte opvolgen.

Bij de beleidsvertalingsprocessen van de humane biomonitoringsresultaten worden heel wat beleidsacties opgenomen in de verschillende actieplannen die complementair zijn aan de strategie hormoonverstoring. Die worden onderverdeeld in drie categorieën: één, de bronnen aanpakken, dat is natuurlijk essentieel, twee, het optimaliseren van de meetinspanningen en drie, informatie en sensibilisatie. De actieplannen die zijn opgesteld in navolging van deze campagnes kunnen worden geraadpleegd op de website van het Steunpunt Milieu en Gezondheid. Op dit moment bereiden wij de voortzetting voor van de Vlaamse humane biomonitoring. Hormoonverstoring zou daar dan ook weer een van de aandachtspunten zijn.

Er is een goede samenwerking met de federale overheid. Dat is nodig en cruciaal. Ook de standpuntbepaling voor ons land verloopt op een goed gecoördineerde manier. Ons land heeft zich samen met een aantal andere lidstaten geschaard achter het initiatief dat op Europees niveau wordt ontwikkeld om snellere stappen te zetten voor een betere bescherming. Ons land was vragende partij om een aantal zorgpunten inzake het beleid ten aanzien van chemische stoffen hoger op de Europese agenda te krijgen en de Commissie aan te zetten tot snellere en ambitieuzere acties. Een belangrijk onderdeel daarvan is prioriteit geven aan het bepalen van criteria voor identificatie van hormoonverstoorders.

Ten slotte is er de dienst Milieu en Gezondheid. Zij nemen deel aan de uitbouw van een Europees humaan biomonitoringprogramma, een initiatief van de Europese Commissie. Ze zullen ook de informatie geven die wij hebben. Zeker de biomonitoring die wij hebben gedaan kan belangrijk zijn. Op die manier wordt dat dus ook gecoördineerd aangepakt.

We volgen het zeker verder op. Vandaag is er in het Vlaams Parlement in de commissie Buitenland een verdrag goedgekeurd dat over de verstrenging voor chemische stoffen gaat. Ook op dat vlak gebeurt er heel wat. Wellicht wordt dat binnenkort ook in de plenaire vergadering goedgekeurd.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is goed dat er een integrale aanpak is, zowel binnen de departementen in Vlaanderen als in samenwerking met de federale overheid. U verwijst naar een drietal luiken voor de actieplannen, onder meer het aanpakken van de bronnen. Ik denk aan het verbod op bisfenol A. Ik weet dat het een federale bevoegdheid is. Bekijkt u ook met de federale collega's hoe u daaraan sancties kunt verbinden? Stel dat de industrie nog steeds zaken produceert die uit den boze zijn, wat hormoonverstorende stoffen betreft. Is er een handhavings- of evaluatiebeleid, in samenwerking met de federale collega's?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wij stellen jaarlijks een handhavingsprogramma op samen met de federale overheid. Ik stel voor dat we in het volgende handhavingsprogramma dat we opmaken een hoofdstuk opnemen over die hormoonverstoring, zodat het niet enkel op Vlaams niveau goed wordt opgevolgd, maar er ook op federaal vlak actie wordt ondernomen. Dat is een punt dat we zeker kunnen meenemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.